

27 maart 2016 kerk en wijk dienst
Bijbellesing: Genesis 3

Wie ben ik?

Ik weet niet of u het herkent, maar: soms is die vraag gewoon heel lastig: wie je bent, wie je wilt zijn, waar je staat of hoe je echt jezelf kan zijn. Je eigen leven vormgeven... je identiteit vinden... innerlijke rust ervaren... dat is soms een hele opgave.

Neem nou jezelf in relatie tot andere mensen. Soms is het best wel lastig om jezelf tegenover een ander te zijn. Wie van ons kent bijvoorbeeld niet de neiging om naar de ander toe vooral de goede dingen van jezelf te laten zien? Er zijn soms maar weinig momenten waar je echt jezelf durft te zijn... waar je niet de neiging hebt om jezelf op een of andere manier te verbergen...

Ik en de ander.. Ja, vaak zit daar zoveel tussen. Het druk zijn met jezelf hoe je overkomt, 'wat de ander van je zal denken'. Maar ook dat vaak allerlei meningen, gedachten, oordelen en vooroordelen over de ander je houding of gevoel kleuren... het snel geneigd zijn te denken in meer of minder... of in hokjes. Er kunnen zoveel stoorzenders zijn tussen 'ik' en 'de ander'.

Maar ook als je het hebt over de groter verbanden: ik en de wereld. Hoe sta ik in de wereld? Ook daarin zie je dat je door zoveel factoren wordt beïnvloed... factoren die het lastig maken om jezelf te zijn... om er met jezelf uit te komen. Bijvoorbeeld de meningen van anderen... verwachtingen van anderen..., het gevoel van opgejaagd te worden... veel te moeten... Maar ook het gevoel van angst. Angst die ons mensen op allerlei manieren kan plagen en in beslag nemen. Gelijk moet ik dan denken aan wat er afgelopen week in Brussel is gebeurd en wat dat met ons doet..., hoe dat ons leven, maar ook heel onze samenleving beïnvloedt. Maar er zijn ook zoveel andere vormen van angst die je leven kunnen beheersen. Angst om de controle kwijt te raken. Of je bezittingen. Of je gezondheid. Angst die je soms in een kramp brengt. Die je ertoe brengt om je voor van alles en nog wat te verzekeren. ... Angst voor de stroom vluchtelingen. Angst voor de dood. Angst die je in verwarring brengt, in kramp.. je onzeker maakt... en jezelf doet verliezen.

Jezelf verloren

Hoe komt het dat wij soms zo met onszelf bezig zijn... dat wij soms zo met onszelf worstelen?

Genesis 3 vertelt ons een geschiedenis waarin wij precies die woorden 'angst' en 'schaamte' tegenkomen. Het verhaal van Genesis 3 neemt ons mee naar het begin van de mensheid, naar Adam (= 'mens') en Eva. Het gaat mij niet om al de ingewikkelde vragen die je aan deze tekst kunt stellen, nu aar het mij om gaat, is wat Genesis 3 ons vertelt *over u en mij*. Waar komt die angst in al haar verschijningsvormen, en die schaamte, en dat gevoel van vervreemding, dat kwijt

zijn van jezelf en dat zo-graag-controle-willen-ervaren nu vandaan...? *Het is met de mensheid helemaal verkeerd gegaan, zegt Genesis 3.*

Eva, de moeder van heel de mensheid, werd verleid. En Adam ('het sterke geslacht!') liep gewoon aan haar handje mee en deed precies hetzelfde als zij. Zij vielen voor de verleiding. Welke verleiding? Nu, de verleiding om boven zichzelf uit te stijgen.. om als God, als goden te worden... De slang had ze voorgehouden: als je toehapt, zul je als goden kunnen worden! Je zult kennis van goed en kwaad ontvangen! Met andere woorden: je zult nog meer macht ontvangen. Je zult boven jezelf uit kunnen stijgen... Goed en kwaad zullen je niet meer door God worden opgelegd... je zult er *zelf* over beschikken, je zult diepere wijsheid ontvangen in de werkelijkheid van het leven. En daar begon de ellende... Kennis en macht lachten Adam en Eva toe.. wat een heerlijke vrucht!... men stapte uit de verbinding met God... men koos tegen God in.

God Die zoveel vertrouwen in de mens had laten zien... die een prachtige wereld voor de mens had bedacht... God werd terzijde geschoven... De mens koos voor onafhankelijkheid... voor zichzelf... voor meer weten... Want het zou toch wat zijn als God toch nog iets voor hem achtergehouden zou hebben? Zou die slang toch gelijk hebben dat God niet de hele waarheid heeft gezegd en dat? ... Waar argwaan is, waar het vertrouwen weg is..., daar ontstaat verwijdering. Afstand. En zo gebeurt het: de intimiteit tussen God en mens is in één klap weg. Er is iets tussenbeide gekomen. Ja, er is een diepe kloof tussen hen gekomen.

Op zich kreeg de mens kreeg precies waar hij naar verlangd had: meer kennis. Zijn ogen gingen inderdaad open..., maar op een heel andere manier dan verwacht. Er lijkt iets onherstelbaars stuk te zijn gegaan. Hij ziet zijn medemens en zijn medemens ziet hem..., maar zij zijn als vreemden van elkaar geworden. De onbevengene omgang, de intimiteit... wordt tot schaamte. Men verbergt zichzelf voor de ander achter een paar bladeren... en men verbergt zich voor God in de bosjes. Schaamte... en angst. Precies die woorden waar wij het zojuist over hadden: schaamte en angst. Het onbehaaglijke gevoel niet zo te zijn zoals men zou moeten zijn, zichzelf verloren hebben... en de ander die tot een vreemde lijkt te zijn geworden, een bedreiging, een concurrent,... Men wilde meer kennis, meer macht, maar men kon het niet aan... het was te groot... men was zichzelf niet meer... met als gevolg: pijnlijke schaamte en een benauwende angst.

God zoekt de mens op. 'Adam, waar ben je?' Eigenlijk is God Adam niet kwijt, nee, Adam is God kwijt... en zichzelf kwijt... Er is zo'n diepe scheur in zijn leven gekomen.

Er klinken vervolgens allemaal straffen uit Gods mond. Want: Zijn liefde is zó gekrenkt! Zijn vertrouwen is zó beschadigt...! Er klinken allemaal straffen die God uitspreekt, maar als je goed luistert, dan zijn het niet zomaar allemaal straffen waar de mens voortaan onder gebukt zal moeten gaan. Het zijn de gevolgen van zijn eigen keuzen. God geeft de mens over aan zijn eigen keuzen. God laat de mens gaan op de weg

die hijzelf is ingeslagen. Die vervreemding die er tussen hem en God is gekomen door zijn keuze zal doorwerken op al zijn levensterreinen:

→ Vervreemding tussen mens en dier (vers 15): mens en dier zullen elkaar naar het leven staan. Dieren die mensen doden en mensen die dieren tot kiloknallers verheffen en op hun ivoor jagen.

→ vervreemding tussen man en vrouw (vers 16): de intimiteit, de liefde tussen man en vrouw, staat vanaf nu onder voortdurende dreiging van overheersing en ongelijkheid. Relaties die getekend zullen worden door ongelijkheid, strijd, concurrentie, achterdocht, egoïsme.

→ vervreemding tussen mens en wereld (vers 17-19): de aarde zal doornen en distels voortbrengen. De mens zal hard moeten werken tegen de grillen van de natuur in, om zijn gezin in het leven te voorzien. Het zal een gevecht worden om te overleven.

Kortom: totale vervreemding in alle scheppingsverbanden, doordat men van God is vervreemd. ... De mens is de onbevangingheid, de openheid, de intimiteit, de harmonie verloren... en leeft onder een voortdurende dreiging van schaamte... van angst... en strijd. Er is een scheur gekomen die heel het leven doortrekt... die heel de wereld doortrekt... die heel de tijd doortrekt.

Door God gevonden

Maar vandaag vieren wij Pasen. Gelukkig is deze dieptepeiling van ons leven (Genesis 3) niet het laatste wat de Bijbel over ons leven zegt. God neemt ons in Zijn Woord wel de diepte mee in... confronteert ons met onszelf... of – om het met Genesis 3 te zeggen: - roept ons vanuit de bosjes waarin wij ons schuil houden. Maar God kon het niet over Zijn hart verkrijgen om ons zo die heilloze weg te laten gaan die wij zelf zijn ingeslagen. Hij ging ons achterna. In Genesis 3 horen wij God roepen: 'Adam, waar ben je!' Maar bij die vraag is het niet gebleven. God ging in Zijn Zoon ons op onze weg achterna. De diepte in. Jezus ging die heel menselijke weg... met al die menselijke moeiten... ja, Hij ging die menselijke weg tot op het aller-diepste dieptepunt: onschuldig gekruisigd, overgeven aan de dood. De mens was door zijn keuze vervreemd geraakt van God... en vervreemd van de ander... er was een diepe kloof gekomen. Christus ging die kloof door.. Verlaten door Zijn Vader riep Hij het uit: 'waarom heeft U Mij verlaten?' En totaal vervreemd van de joelende mensen rondom het kruis bad Hij voor hen: 'Vader, vergeef het hen, want zij weten niet wat zij doen.' Jezus ging die diepe kloof door. De kloof van vervreemding. Van angst. Van alles los moeten laten. Hij ging die kloof door om voor ons een nieuw begin te maken.

Pasen betekent een nieuw begin. God heeft een brug gegeven over die diepe kloof die tussen Hem en ons is gekomen. Jezus is in die kloof gaan staan. Er staat een kruis in die kloof als brug naar God.

En daarom is er voor u en mij een nieuw begin! Wij mogen weer tot onze Schepper, onze hemelse Vader terugkeren. Wij mogen onze schaamte en schande, onze vervreemding en angst achter ons laten... en voor Hem verschijnen. Ik kan u haast niet vertellen hoe mooi dat nieuwe begin mag zijn!

Door Pasen, door dit nieuwe begin, mag u leven uit aanvaarding. Aanvaard door God. Ja, er zijn nog zoveel onvolkomenheden, nog zoveel zwakten, nog zoveel pijnpunten in uw leven overgebleven... maar Jezus heeft een nieuw begin gemaakt. Kom tot de Vader! Kom zoals je bent! Je hoeft jezelf niet meer te beoordelen naar alle verdienstelijkheden en alle fouten die je bij jezelf ziet. Je hoeft niet te leven van de complimenten en waarderingen die je ontvangt en die je teleurstellingen en mogelijke afwijzingen mogelijk wat verzachten. Je mag *aanvaard* zijn! Er is een nieuw begin voor u!

Je mag bevrijd zijn van jezelf. Uit die ketens van schaamte, van zoeken naar jezelf, van 'hoe kom ik op de ander over' mag je bevrijd zijn. Je hoeft jezelf niet meer op de kaart te zetten. Je hoeft niet meer te zoeken naar jezelf, want je bent gevonden! Jezus is die diepe kloof doorgedaan en heeft je gevonden! Dank Hem! Aanbidt Hem! Breng je leven met alle ballast naar het kruis. Daar is het nieuwe begin gemaakt!

Pasen betekent dat u nieuw mag beginnen. En dat u op een nieuwe manier in het leven mag staan. Er zijn zoveel machten die je omringen en beïnvloeden, zoveel angsten die je leven kunnen beheersen, zoveel dreiging, spanning, onrust... maar alles staat onder de macht van Jezus Christus. Hij heeft de macht van de dood verbroken, de macht van het kwaad. Je mag leven in veiligheid en zekerheid. Wat het dreigingniveau ook zal worden in ons land... en welke spanningen je leven ook beheersen... er is er Eén Die sterker is... en Die Zijn kinderen niet loslaat... in geen enkele situatie... zelfs al zou de dood komen... wees niet bang... leef vanuit Pasen. Ga daar steeds weer naar terug!

Met Pasen is er een streep gezet door mijn zoeken naar mijzelf.... want ik ben gevonden!

Er is een streep gezet door mijn angsten... ik heb een levende Heer Die alle macht heeft!

Er is een streep gezet door mijn schaamte, mijn gevangen zitten in mijzelf..., Christus heeft de steen op mijn ziel weg gewenteld en nieuw leven gegeven.

Lof zij de HEER!

ds. E.G. (Eddy) de Kruijff
tel. 010 210 89 71 // dekruijff@live.nl